

Co-funded by
the European Union

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7 ΥΠΟ ΑΠΕΙΛΗ 2024

Τα Νησιά των Κυκλάδων -οι περιπτώσεις της Σίφνου, Σερίφου και Φολεγάνδρου- ανάμεσα στα 11 υπό απειλή μνημεία και τόπους πολιτισμικής κληρονομιάς» της Ευρώπης

Χάγη / Βρυξέλλες / Λουξεμβούργο, 30 Ιανουαρίου 2024

Τα μνημεία και οι τόποι πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη που προκρίθηκαν στη βραχεία λίστα για τη φετινή έκδοση του προγράμματος «7 Most Endangered» ανακοινώθηκαν σήμερα από την **Europa Nostra**, την European Voice of Civil Society Committed to Cultural and Natural Heritage, και το **European Investment Bank (EIB) Institute**.

Αυτά είναι τα 11 πιο απειλούμενα μνημεία και περιοχές πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη για το 2024:

- ο **Νησιά των Κυκλάδων: οι περιπτώσεις της Σίφνου, Σερίφου και Φολεγάνδρου, ΕΛΛΑΔΑ**
- ο Αρχαιολογικός χώρος Muret e Portës, Durrës, ΑΛΒΑΝΙΑ
- ο Ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα στο Amberd, ΑΡΜΕΝΙΑ
- ο Palais du Midi, Βρυξέλλες, ΒΕΛΓΙΟ
- ο Εργατικές κατοικίες (courées), Roubaix-Tourcoing, ΓΑΛΛΙΑ
- ο Εκκλησία του San Pietro, Gessate, Μιλάνο, ΙΤΑΛΙΑ
- ο Συναγωγή της Σιένα, ΙΤΑΛΙΑ
- ο Παλάτι Sztynort, northern Masuria, ΠΟΛΩΝΙΑ
- ο Οικία του Γουγκοσλαβικού Λαϊκού Στρατού, Šabac, ΣΕΡΒΙΑ
- ο Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, Altınözü / Hatay, ΤΟΥΡΚΙΑ
- ο Σιδηρά Πύλη της Αντιόχειας, Antakya / Hatay, ΤΟΥΡΚΙΑ

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Europa Nostra, καθηγητής Δρ. **Hermann Parzinger**, δήλωσε: "Τα επιλεγμένα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς απειλούνται από την κατεδάφιση, την στρεβλή ανάπτυξη, τις ολέθριες συνέπειες φυσικών καταστροφών, την παραμέληση ή την έλλειψη χρηματοδότησης. Με τη δημοσίευση αυτής της λίστας επιθυμούμε να μεταφέρουμε ένα ισχυρό μήνυμα αλληλεγγύης και υποστήριξης προς τους ακτιβιστές και τις τοπικές κοινότητες που είναι βαθιά αφοσιωμένοι στη διάσωση αυτών των μνημείων. Η κληρονομιά της Ευρώπης πρέπει να διατηρηθεί όχι μόνο ως μαρτυρία του κοινού μας παρελθόντος, αλλά και ως καταλύτης για ένα βιώσιμο, συνεκτικό και ειρηνικό μέλλον".

Η Κοσμήτορας του European Investment Bank Institute, **Shiva Dustdar**, δήλωσε: "Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί βασικό πόρο για την Ευρωπαϊκή ταυτότητα, την ελκυστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Αυτή η λίστα υποψηφίων μας υπενθυμίζει πόσο εύθραυστη είναι και πόσο την θεωρούμε δεδομένη. Μαζί με τον μακροχρόνιο εταίρο μας την Europa Nostra, το Ινστιτούτο ενισχύει τις προσπάθειες των τοπικών κοινοτήτων σε όλη την Ευρώπη, οι οποίες γνωρίζουν ότι η διάσωση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς θα τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν άλλες πειστικές προκλήσεις. Ελπίζουμε να δούμε τα μνημεία να αποκαθίστανται και να διατηρούνται για τις επόμενες γενιές".

Τα προαναφερθέντα επαπειλούμενα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς επιλέχθηκαν από διεθνή **Συμβουλευτική Επιτροπή**, η οποία αποτελείται από εμπειρογνώμονες σε θέματα ιστορίας, αρχαιολογίας, αρχιτεκτονικής, συντήρησης, ανάλυσης έργων και οικονομικών. Οι υποψηφιότητες για το πρόγραμμα 7 Most Endangered 2024 υποβλήθηκαν από οργανώσεις μέλη, συνεργαζόμενες οργανώσεις ή μεμονωμένα μέλη της Europa Nostra, καθώς και από μέλη της European Heritage Alliance.

Η επιλογή έγινε με βάση την υψηλή πολιτιστική σημασία καθενός από τα μνημεία, καθώς και τον σοβαρό κίνδυνο που αντιμετωπίζουν σήμερα. Ο βαθμός εμπλοκής των τοπικών κοινοτήτων και η δέσμευση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για τη διάσωση αυτών των χώρων, θεωρήθηκαν ως κρίσιμοι παράγοντες στην αξιολόγησή τους. Επίσης, ένα άλλο κριτήριο επιλογής ήταν η δυνατότητα αυτών των τόπων να λειτουργήσουν ως καταλύτης για βιώσιμη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

Η τελική λίστα των 7 πιο απειλούμενων μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη για το 2024 θα ανακοινωθεί τον Απρίλιο.

Νησιά των Κυκλάδων: οι περιπτώσεις της Σίφνου, Σερήφου και Φολεγάνδρου

Το αρχιπέλαγος των Κυκλάδων απλώνεται στο Αιγαίο Πέλαγος και αποτελείται από περίπου 220 νησιά, μεταξύ των οποίων η Δήλος, η οποία αποτελεί μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO.

Εκτός από την ιστορική σημασία που φέρει το Αιγαίο Πέλαγος, ένας συνδυασμός φυσικών στοιχείων και παραδοσιακής αρχιτεκτονικής καθορίζει το κυκλαδίτικο τοπίο. Το ορεινό και τραχύ ανάγλυφο των νησιών συμβάλλει στον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους, προσφέροντας μαγευτικές και γραφικές εικόνες που καθορίζουν το τοπίο της περιοχής. Ένα άλλο αξιοσημείωτο στοιχείο του κυκλαδίτικου τοπίου είναι η παρουσία γεωργικών εκτάσεων που φιλοξενούν μικρά αγροτικά σπήτια και βοηθητικές κατασκευές όπως ανεμόμυλους ή αγροκτήματα. Στα περισσότερα νησιά υπάρχουν ξερολιθιές, οι οποίες επιτρέπουν την καλλιέργεια σε εδάφη με απότομες κλίσεις. Τα λιμάνια των Κυκλάδων συμβάλλουν επίσης στον χαρακτήρα τους. Σε ορισμένα νησιά, το λιμάνι βρίσκεται στον κύριο οικισμό (Χώρα), ενώ σε άλλα, τα δύο μέρη συνδέονται με ένα στενό δρόμο.

Οι Κυκλάδες, φημισμένες για τη μοναδική γοητεία και τον πλούσιο πολιτισμό τους, βρίσκονται αντιμέτωπες με μια πληθώρα προκλήσεων που θέτει η έξαρση της τουριστικής ανάπτυξης και η ανεξέλεγκτη δόμηση. Παρά την οικονομική ανάπτυξη που επιτυγχάνεται, δημιουργείται παράλληλα και πλήθος περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και κοινωνικών ζητημάτων, όπως η υποβάθμιση των φυσικών πόρων, η καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς, η λειψυδρία, τα προβλήματα διαχείρισης αποβλήτων και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες. Τα νησιά κινδυνεύουν να χάσουν τον αυθεντικό τους χαρακτήρα, καθώς η ταχεία τουριστική οικοδόμηση απειλεί να επισκιάσει την εγγενή ομορφιά τους.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν οι μικρότεροι νησιωτικοί προορισμοί εντός των Κυκλάδων, οι οποίοι υφίστανται το κύριο βάρος του υπερτουρισμού. Η επιβάρυνση των υποδομών και η αυξανόμενη ζήτηση για καταλύματα αποτελούν σημαντικές προκλήσεις. Η ζήτηση για νέες κατασκευές πέραν των ορίων των οικισμών έχει φτάσει σε πρωτοφανή επίπεδα, με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής να αποκαλύπτουν σταθερή αύξηση των νέων οικοδομικών αδειών από 916 το 2018 σε 1.280 το 2022. Τα δομημένα τετραγωνικά μέτρα, που αυξάνονται από 291.722 τ.μ. το 2018 σε 419.232 τ.μ. το 2022, υπογραμμίζουν την εντατικοποίηση της οικοδομικής δραστηριότητας.

Την υποψηφιότητα των Κυκλάδων, και συγκεκριμένα των νησιών Σίφνου, Σερήφου και Φολεγάνδρου, στο πρόγραμμα «7 Most Endangered 2024», έκανε η [ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού \(ΕΛΛΕΤ\)](#). Η ΕΛΛΕΤ υποστηρίζει πως είναι κρίσιμες σημασίας η λήψη στρατηγικών μέτρων βασισμένων σε πολιτικές για την αντιμετώπιση των πιστικών ζητημάτων στις Κυκλάδες, προτείνοντας η προσέγγιση για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των νησιών να είναι ολιστική. Στις άμεσες προτεραιότητες θα πρέπει να περιλαμβάνεται η θέσπιση του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό με σκοπό τη ρύθμιση και διαχείριση των δραστηριοτήτων, μαζί με τη θεσμοθέτηση ενός δεσμευτικού Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου για το Νότιο Αιγαίο. Η πρόταση υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη κατάρτισης Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων για τον καθορισμό ζωνών ανάδειξης του τοπίου, τη συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Τουρισμού και του Υπουργείου Περιβάλλοντος για τη σύγκλιση των πολιτικών και τη δημιουργία ειδικών θεσμικών ρυθμίσεων για την ενσωμάτωση της φέρουσας ικανότητας στο χωρικό σχεδιασμό.

Η ΕΛΛΕΤ δρομολόγησε δράσεις με αντίκτυπο, εστιάζοντας σε τρία κυκλαδίτικα νησιά - τη Σίφνο, τη Σέρηφο και τη Φολεγάνδρο. Οι προτάσεις που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια των δημόσιων διαβουλεύσεων αφορούν κρίσιμες πτυχές όπως η έναρξη τουριστικών επενδύσεων, η υπερδόμηση και η προστασία των φυσικών και γεωργικών περιοχών. Μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης, που ξεκίνησε το 2013, υποστηρίζει τη φέρουσα ικανότητα κάθε νησιού, με στόχο τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την προώθηση βιώσιμων πρακτικών. Το πρόγραμμα της ΕΛΛΕΤ "Αειφόρο Αιγαίο", που ξεκίνησε το 2004, έχει λειτουργήσει ως πλατφόρμα για δράσεις ευαισθητοποίησης, διαβουλεύσεις σχετικά με αναπτυξιακά μοντέλα και παρεμβάσεις για τη διασφάλιση του βιώσιμου μέλλοντος των νησιών.

Η ΕΛΛΕΤ οραματίζει την αξιοποίηση του προγράμματος «7 Most Endangered» για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανεξέλεγκτη δόμηση και την προσπάθεια επιρροής των κυβερνητικών πολιτικών για τη βελτίωση του πολεοδομικού σχεδιασμού στα νησιά. Στους υποστηρικτές αυτής της εκστρατείας περιλαμβάνονται οι δήμαρχοι των τριών νησιών που λειτουργούν ως παράδειγμα: της Σίφνου, της Σερήφου και της Φολεγάνδρου.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή της Ευropa Nostra δήλωσε: "Μέσω του προγράμματος 7 Most Endangered, ο φορέας που καταθέτει την υποψηφιότητα στοχεύει στη διεθνή αναγνώριση της απειλής που τίθεται στον σημαντικό και ευαίσθητο κυκλαδικό χώρο, καθώς και στην προώθηση κοινών και επιτυχημένων πρακτικών για την προστασία αυτού του ευρωπαϊκού πολιτιστικού αγαθού που ονομάζεται Κυκλαδικό Τοπίο".

ΕΠΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ

Europa Nostra

Joana Pinheiro

Communications Coordinator

E. jp@europanostr.org, M. +31 6 34 36 59 85

European Investment Bank Institute

Bruno Rossignol

Head of Programme for Climate and Heritage

E. bruno.rossignol@eib.org

T. +352 43 797 07 67; M. +352 621345 862

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Κατερίνα Στεμπίλη

Τηλ: 210 3225245, εσωτ. 2

Email: sepi@ellinikietairia.gr

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Για κάθε υποψηφιότητα στα 11 Υπό Απειλή:

[Πληροφορίες και σχόλια των ειδικών](#)

[Φωτογραφίες και e-banners](#)

[Video](#)

[Δελτίο Τύπου σε περισσότερες γλώσσες](#)

www.7mostendangered.eu

www.europanostr.org

<http://institute.eib.org>

Επιπλέον Πληροφορίες

Πρόγραμμα «7 Υπό Απειλή»

Το πρόγραμμα [«7 Υπό Απειλή»](#) αποτελεί μέρος μιας εκστρατείας της κοινωνίας των πολιτών για τη διάσωση της απειλούμενης κληρονομιάς της Ευρώπης. Ευαισθητοποιεί, προετοιμάζει ανεξάρτητες αξιολογήσεις και διαμορφώνει προτάσεις για δράση. Παρέχει επίσης επιχορήγηση ύψους 10.000 ευρώ για κάθε μνημείο/περιοχή που συμπεριλήφθηκε στα επτά, για να βοηθήσει στην υλοποίηση μιας συμφωνημένης δραστηριότητας που θα συμβάλει στη διάσωση της απειλούμενης περιοχής.

Το καινοτόμο αυτό πρόγραμμα, που ξεκίνησε το 2013, διευθύνεται από την Europa Nostra σε συνεργασία με το European Investment Bank Institute. Λαμβάνει επίσης την υποστήριξη του προγράμματος "Creative Europe" της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με αφορμή τη 10η επέτειο του προγράμματος "7 Most Endangered" το 2023, η EIB κυκλοφόρησε το φυλλάδιο *'Saving the Past – Shaping the Future'* (Σώζοντας το παρελθόν - Διαμορφώνοντας το μέλλον), το οποίο αναδεικνύει ιστορίες επιτυχίας και τη σημασία των συμπράξεων και της εμπλοκής της κοινότητας. Το φυλλάδιο, που δημιουργήθηκε σε στενή συνεργασία με την Europa Nostra, μπορεί να διαβαστεί σε έξι γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά και πολωνικά).

Από την έναρξη του προγράμματος, έχουν επιλεγεί 56 απειλούμενα μνημεία και χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς από 31 χώρες της Ευρώπης. Επιπλέον, το 2016, η λιμνοθάλασσα της Βενετίας στην Ιταλία ([Venice Lagoon in Italy](#)) ανακηρύχθηκε ως το πιο απειλούμενο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, ενώ το 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο της Europa Nostra ανακήρυξε την [πλοΐσια και ποικιλόμορφη κληρονομιά της Ουκρανίας](#) ως το πιο απειλούμενο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Europa Nostra

Η [Europa Nostra](#) είναι η Ευρωπαϊκή φωνή της κοινωνίας των πολιτών που έχει δεσμευτεί για τη διαφύλαξη και την προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Είναι μια Πανευρωπαϊκή ομοσπονδία ΜΚΟ πολιτιστικής κληρονομιάς, που υποστηρίζεται από ένα ευρύ δίκτυο δημόσιων φορέων, ιδιωτικών εταιρειών και ιδιωτών, που καλύπτει περισσότερες από 40 χώρες. Ιδρύθηκε το 1963 και φέτος γιορτάζει τα 60 χρόνια λειτουργίας της.

Η Europa Nostra πραγματοποιεί εκστρατείες για τη διάσωση των απειλούμενων μνημείων, τοποθεσιών και τοπίων της Ευρώπης, ιδίως μέσω του [7 Most Endangered Programme](#). Γιορτάζει την αριστεία μέσω των [European Heritage Awards / Europa Nostra Awards](#). Ακόμη, η Europa Nostra συμβάλλει ενεργά στον καθορισμό και την εφαρμογή Ευρωπαϊκών στρατηγικών και πολιτικών που σχετίζονται με την κληρονομιά, μέσω ενός συμμετοχικού διαλόγου με τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και του συντονισμού της [European Heritage Alliance](#).

Η Europa Nostra ήταν επικεφαλής της ευρωπαϊκής κοινοπραξίας που επιλέχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη διαχείριση του πιλοτικού έργου [European Heritage Hub](#) (2023-2025). Επίσης, βρίσκεται μεταξύ των επίσημων εταίρων της πρωτοβουλίας [New European Bauhaus](#) που αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ είναι μέλος του [Climate Heritage Network](#) για την Ευρώπη.

Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Το [Ινστιτούτο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων](#) (EIB) ιδρύθηκε στο πλαίσιο του Ομίλου EIB (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων) για να προωθήσει και να υποστηρίξει κοινωνικές, πολιτιστικές και ακαδημαϊκές πρωτοβουλίες με τους Ευρωπαϊκούς ενδιαφερόμενους φορείς και το ευρύτερο κοινό. Αποτελεί βασικό πυλώνα της πολιτικής του Ομίλου EIB για την ενεργή συνεργασία με τις κοινότητες και τους πολίτες. Περισσότερες πληροφορίες στο <http://institute.eib.org>.

Creative Europe

Η [Creative Europe / «Δημιουργική Ευρώπη»](#) είναι το πρόγραμμα της ΕΕ που υποστηρίζει τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αυξήσουν τη συμβολή τους στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον διαβίωσης της Ευρώπης. Με προϋπολογισμό 2,4 δισεκατομμυρίων ευρώ για το 2021-2027, υποστηρίζει οργανώσεις στους τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς, των παραστατικών τεχνών, των καλών τεχνών, των διεπιστημονικών τεχνών, των εκδόσεων, του κινηματογράφου, της τηλεόρασης, της μουσικής και των βιντεοπαιχνιδιών, καθώς και δεκάδες χιλιάδες καλλιτέχνες, επαγγελματίες από τον χώρο του του πολιτισμού και του οπτικοακουστικού τομέα.